МАЛОДАНИЛІВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
ХАРКІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Р І Ш Е Н Н Я

___ сесії ___ скликання

від _____ _____ року №_____

Про затвердження Порядку встановлення меморіальних дошок та пам'ятних знаків на території Малоданилівської селищної територіальної громади

Керуючись Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про охорону культурної спадщини», «Про культуру», «Про благоустрій населених пунктів», з метою увічнення пам'яті видатних осіб, полеглих захисників України, вшанування визначних історичних подій, що відбулися на території Малоданилівської селищної територіальної громади, формування та збереження її історико-культурного середовища, беручи до уваги висновки та пропозиції постійних комісій селищної ради з питань комунальної власності, житлово-комунального господарства, енергозбереження та транспорту, селищна рада, -

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Порядок встановлення меморіальних дошок і пам'ятних знаків на території Малоданилівської селищної територіальної громади, що додається.
2. Рішення тридцять сьомої чергової сесії Малоданилівської селищної ради восьмого скликання від 16 березня 2023 року №12 «Про затвердження Положення про порядок встановлення меморіальних дошок та пам'ятних знаків на території населених пунктів Малоданилівської селищної ради» вважати таким, що втратило чинність.
3. Координацію роботи щодо виконання цього рішення покласти на відділ містобудування та архітектури, Держархбудконтролю, будівництва, відновлення та житлово-комунального господарства Малоданилівської селищної ради.

4. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію селищної ради з питань комунальної власності, житлово-комунального господарства, будівництва та благоустрою (Микола ВОЙТЕНКО).

Селищний голова **Олександр ГОЛОЛОБОВ**

Додаток № 1
до рішення сесії Малоданилівської
селищної ради від «___»_____ 2025
№ _____

ПОРЯДОК
встановлення меморіальних дошок і пам'ятних знаків на території Малоданилівської селищної територіальної громади

1. Загальні положення

1.1. Порядок встановлення меморіальних дошок і пам'ятних знаків на території Малоданилівської селищної територіальної громади (далі – Порядок) визначає процедуру розгляду питань, пов'язаних із встановленням, обліком, утриманням та демонтажем меморіальних дошок на фасадах будівель підприємств, установ, закладів, що розташовані на території Малоданилівської селищної територіальної громади, та які належать до її комунальної власності.
1.2. Порядок розроблено відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про охорону культурної спадщини», «Про культуру», «Про благоустрій населених пунктів», Постанови Кабінету Міністрів України від 08.09.2004 №1181 «Деякі питання спорудження (створення пам'ятників і монументів)».
1.3. Встановлення меморіальних дошок є однією з форм увічнення пам'яті та вшанування пам'яті видатних осіб територіальної громади, а також полеглих за державний суверенітет і територіальну цілісність захисників України, що проживали на території населених пунктів територіальної громади, вшанування визначних історичних подій, що відбулися на території Малоданилівської селищної територіальної громади, формування та збереження її історико-культурного середовища.

Відкриття меморіальної дошки відбувається в урочистій обстановці із залученням громадськості.
1.4. Встановлення меморіальних дошок з порушенням цього Порядку забороняється.
1.5. У даному Порядку наведені терміни вживаються в таких значеннях:
- **меморіальна дошка** – пам'ятний знак, встановлений на фасадах будівель, споруд і на закритих територіях, пов'язаних з історичними подіями, життям і діяльністю видатних осіб територіальної громади, а також на знак вшанування жителів населених пунктів територіальної громади, що загинули внаслідок бойових дій за державний суверенітет та територіальну цілісність України, яка містить візуальні елементи: текст, малюнок, портрет, тощо, що розкриває зв'язок об'єкта з життям і діяльністю видатної особи, загиблих захисників України;
- **замовник встановлення дошки (далі – замовник)** – фізичні та

юридичні особи, які ініціюють встановлення меморіальних дошок, подають заяви з відповідними додатками, відповідають за фінансування проєктування, виготовлення та встановлення меморіальних дошок;

- **пам'ятний знак** – архітектурно-скульптурний твір малої форми у вигляді стели, обеліску, колони, пам'ятного каменю, монументально-декоративної або паркової скульптури, що встановлюються з метою вшанування пам'яті визначних осіб, визначних історичних подій, що відбулися на території населених пунктів громади.
- **демонтаж** – це комплекс заходів, які передбачають відокремлення меморіальних дошок та пам'ятних знаків від місця їх розміщення та транспортування у місце їх подальшого зберігання.

1.6. Меморіальні дошки і пам'ятні знаки виготовляються з довговічних матеріалів (природній камінь або метал).

Виготовлення та встановлення меморіальних дошки і пам'ятного знаку здійснюється за рахунок коштів замовника, коштів бюджету Малоданилівської селищної територіальної громади, благодійних (спонсорських) внесків, інших не заборонених чинним законодавством джерел фінансування.

Утримання та ремонт може здійснюватися за рахунок місцевого бюджету та інших не заборонених джерел.

Замовник клопотання здійснює (за потреби) заходи з приведення у належний стан території, де буде встановлено пам'ятний знак, фасаду будівлі, на якій має бути відкрито меморіальну дошку.

Знесення, переміщення та заміна пам'ятних знаків та меморіальних дошок здійснюється згідно з чинним законодавством України.

2. Критерії, що є підставами для ухвалення рішень про встановлення меморіальних дошок і пам'ятних знаків

2.1. Підставою для встановлення меморіальних дошок, пам'ятних знаків є:

- загальнозначущі події в історії населених пунктів Малоданилівської селищної територіальної громади, або особистий внесок видатної особистості в певну сферу діяльності (розвиток науки, освіти, культури, інших сфер суспільного життя, тощо), які сприяли довготривалій користі державі та Малоданилівської селищній територіальній громаді;
- наявність офіційно визнаних досягнень особи в державній, громадській, політичній, військовій, виробничій і господарській діяльності, в науці, техніці, літературі, мистецтві, культурі, спорті;
- підтвердження історико-архівними і нагородними документами заслуг особи перед Україною та Малоданилівської селищною територіальною громадою;
- наявність архівних матеріалів або наукових досліджень, що вказують на зв'язок між визначною історичною подією, життям і діяльністю видатної особи та адресою встановлення меморіальної дошки, пам'ятного знаку;
- загальновідомі факти про загибель особи внаслідок бойових дій за

державний суверенітет та територіальну цілісність України.

2.2. Увічненню підлягає пам’ять:

- видатних осіб громади, що померли і зробили значний особистий внесок особистості в певну сферу діяльності (розвиток науки, освіти, культури, інших сфер суспільного життя, тощо);
- жителів громади, які загинули внаслідок бойових дій за державний суверенітет та територіальну цілісність України.

3. Порядок розгляду і реалізації клопотань

3.1. Замовниками встановлення меморіальних дошок та пам’ятних знаків можуть бути Малоданилівської селищна рада Харківського району Харківської області та її виконавчі органи, органи виконавчої влади, громадські організації, офіційні представники іноземних держав, установи, заклади, підприємства незалежно від форм власності, політичні партії та творчі спілки в особі їх центральних та місцевих статутних органів, громадські організації, трудові колективи та органи самоорганізації населення, жителі, які зареєстровані на території громади та є громадянами України.

3.2. Клопотання про встановлення меморіальних дошок та пам’ятних знаків подається ініціатором на ім’я Малоданилівського селищного голови. У клопотанні необхідно обґрунтувати доцільність встановлення меморіальної дошки, пам’ятного знаку, запропонувати місце розташування, зазначити за рахунок яких коштів буде здійснюватися фінансування виготовлення і встановлення.

До клопотання додаються:

1) Історична, біографічна або історико-біографічна довідка (відомості) особи, пам’яті якої присвячена меморіальна дошка/пам’ятний знак.
2) Ескізний проект пам’ятного знака, меморіальної дошки (текстова або з барельєфом) і тексту напису інформаційної дошки повинен визначати основні характеристики об’єкта (розміри, матеріали виконання, пропорції текстової та графічної частини, пропозиція тексту тощо);
3) Погодження органу охорони культурної спадщини (якщо будівля занесена до реєстру пам’яток архітектури, чи пам’ятний знак встановлюється в охоронній зоні);
4) Письмова згода родичів (діти, вдова, вдівець, а якщо їх немає – батьки, рідні брати та сестри) на встановлення меморіальної дошки/пам'ятного знаку (у разі якщо ініціаторами увічнення пам’яті фізичної особи є не близькі родичі) – якщо встановлюється меморіальна дошка/пам'ятний знак з метою увічнення пам’яті загиблих внаслідок бойових дій за державний суверенітет та територіальну цілісність України або з метою увічнення пам’яті видатних осіб, що проживали на території громади.
5) Надання такої згоди не вимагається у випадку увічнення пам’яті видатних осіб всеукраїнського значення, що зробили культурно-історичний, науковий та інший внесок;

6) Зазначення відповідних джерел фінансування на фінансування робіт з виготовлення, встановлення і забезпечення урочистого відкриття меморіальної дошки, пам'ятного знака;
7) Письмове погодження балансоутримувача будівлі, на якій має бути розміщено меморіальну дошку, із зазначенням безпосереднього місця встановлення меморіальної дошки. При цьому узгодити із балансоутримувачем/власником питання щодо здійснення заходів з приведення у належний стан фасаду будівлі.

3.3. Відповідне клопотання з додатками спрямовується до відділу з питань містобудування, архітектури та енергетичного менеджменту, який готує відповідний проект рішення та подає на розгляд виконавчого комітету Малоданилівської селищної ради.

За результатами розгляду виконавчим комітетом приймається одне з таких рішень:

- про встановлення меморіальної дошки або пам'ятного знаку;
- перенесення розгляду клопотання на інший термін, у зв'язку з необхідністю отримання або уточнення додаткових відомостей і документів;
- відхилення клопотання з мотивованою відмовою.

Підставами для відмови є:

- невідповідність поданих документів фактичним обставинам та вимогам цього Порядку.
- не отримання у встановлений строк додаткових відомостей і документів внаслідок перенесеного розгляду клопотання.

3.4. Після прийняття відповідного рішення замовник зобов'язаний за узгодженням із балансоутримувачем/власником забезпечити організацію урочистого відкриття меморіальної дошки, або пам'ятного знаку.

3.5 Дозволом на встановлення меморіальної дошки чи пам'ятного знаку є відповідне рішення виконавчого комітету Малоданилівської селищної ради.

4. Правила встановлення меморіальних дошок і пам'ятних знаків

4.1. Встановлення пам'ятних знаків, меморіальних дошок на фасадах будівель підприємств, установ, закладів, що розташовані на території Малоданилівської селищної територіальної громади здійснюється відповідно до цього Порядку з дотриманням вимог законодавства, державних стандартів, норм і правил.

4.2 Меморіальні дошки та пам'ятні знаки на знак вшанування особи, пам'ять якої увічнюється встановлюються не раніше ніж через 1 рік після смерті такої особи. На осіб, удостоєних звання «Героя України» або звання «Почесний громадянин селища», учасників бойових дій, смерть яких пов'язана із безпосередньою участю в антитерористичній операції або із участю у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України обмеження по строках встановлення не

розповсюджується.

Увічнюється пам'ять про подію, яка відбулася не менше ніж через три роки до встановлення дошки.

4.3 Для увічнення пам’яті про видатну особу або подію на території населених пунктів Малоданилівської селищної територіальної громади встановлюється не більше однієї меморіальної дошки або пам’ятного знаку.

4.4 Увічнення пам’яті загиблих осіб здійснюється однією формою увічнення. Якщо пам'ять особи вже вшановано в інших формах (присвоєно ім’я особі установі, названо на її честь вулицю, встановлено пам’ятник, бюст, тощо), меморіальні дошки не встановлюються, за винятком історичних подій.

4.5 Меморіальна дошка встановлюється на фасаді будівлі та увічнює пам'ять про видатну особу, яка безпосередньо перебувала у цій будівлі (місце проживання, навчання, праці, творчості тощо), або про подію, яка відбулась у цій будівлі.

4.6 Меморіальна дошка або пам’ятний знак повинні встановлюватися у місцях, які б не створювали перешкод для експлуатації будинків і споруд та вільного пересування пішоходів.

Рекомендовано розміщувати меморіальні дошки на суцільній стіні частини фасаду будівлі, на відстані не менше 0,5 м від декоративних елементів, адресного покажчика, елементів підсвітки чи інших існуючих конструктивних або декоративних елементів фасаду.

4.7 Меморіальна дошка можуть бути встановлені не вище першого поверху або цоколя будівлі.

Рекомендовано розміщувати меморіальні дошки на першому або цокольному поверсі будівлі, на зовнішньому фасаді будівлі на висоті від 1,60 м до 2,00 м від рівня поверхні землі (пішохідної зони).

4.8 В разі розміщення кількох меморіальних дошок на одному фасаді (більше одного) вони виконуються в єдиному дизайні (однакові за розміром та виготовлені з одного матеріалу).

4.9 Встановлення меморіальних дошок забороняється:

- на фасаді вище першого поверху;
- з закриттям вікна, вітрини чи частини вхідних дверей;
- з закриттям табличок з назвами вулиць, номерами будинків, охоронних знаків будівель – пам’яток архітектури, табличок з позначенням місця знаходження елементів мереж інженерних комунікацій (пожежних гідрантів тощо), інших табличок з соціально-необхідною інформацією;
- на фасадах ветхих або аварійних будівель чи споруд або будинках, не введених в експлуатацію.

4.10 Меморіальна дошка може бути у вигляді:

- кам’яної, металевої плити з різьбленим або гравійованим написом та/або зображенням;
- іншої конструкції, що відповідає стилістиці фасаду та архітектурному середовищу.

4.11 Конструкція та матеріал меморіальної дошки чи пам’ятного знаку повинні бути стійкими до погодних умов і механічних чинників, зручними у

догляді та обслуговуванні.
4.12 Написи на меморіальних дошках і пам’ятних знаках подаються українською мовою в простій, стислій формі без скорочень, та повинні бути співрозмірні до розмірів меморіальної дошки. Написи на меморіальних дошках і пам’ятних знаках, пов'язаних з діячами інших національних культур, можуть також дублюватися мовою народу, до якого належить особа, пам'ять якої увічнюється, але перший напис повинен бути українською мовою.

Текст повинен бути лаконічним, містити характеристику історичної події або періоду життя (діяльності) видатної особи, в пам'ять про яку встановлюється меморіальна дошка чи пам’ятний знак, з повним зазначенням її прізвища, імені та років життя. Допускається розміщення QR-кодів.

З тексту повинно бути чітко зрозуміло, чому меморіальну дошку чи пам’ятний знак встановлено саме за цією адресою.
4.13 Розмір меморіальних дошок визначається обсягом інформації, що на них розміщується, наявністю портретного зображення, декоративних елементів і повинен бути сумірний будівлі або споруді, на якій встановлюється, але шириною не більше 100 см.

5. Порядок обліку меморіальних дошок і пам’ятних знаків, відповідальність за їх стан та збереження

5.1 Після встановлення меморіальна дошка є невід’ємним художньо-архітектурним елементом будівлі.
5.2 Відповідальність за збереження, санітарно-технічний та естетичний стан меморіальних дошок та пам’ятних знаків, покладається на балансоутримувачів будівель/територій, на яких ці меморіальні дошки чи пам’ятні знаки встановлені.
5.3 У разі необхідності реставрації або відновлення меморіальних дошок і пам’ятних знаків здійснюється балансоутримувачем за погодженням із Малоданилівською селищною радою.
5.4 Балансоутримувач зобов’язаний утримувати в належному стані прилеглу територію, не допускати розміщення малих архітектурних форм або рекламних елементів, які перешкоджатимуть огляду меморіальної дошки.
5.5 Всі меморіальні дошки і пам’ятні знаки, встановлені на території Малоданилівської селищної територіальної громади підлягають обов’язковому обліку.
5.6 Облік та інвентаризацію меморіальних дошок, пам’ятних знаків здійснює відділ містобудування та архітектури, Держархбудконтролю, будівництва, відновлення та житлово-комунального господарства Малоданилівської селищної ради.

Всі меморіальні дошки та пам’ятні знаки встановлені на території населених пунктів громади, в тому числі встановлені на будівлях, які не належать до комунальної власності, мають бути внесені до Журналу обліку встановлених та демонтованих меморіальних дошок та пам’ятних знаків в

населених пунктах Малоданилівської селищної територіальної громади.

Відділ містобудування та архітектури, Держархбудконтролю, будівництва, відновлення та житлово-комунального господарства Малоданилівської селищної ради веде:

1. Реєстр звернень щодо встановлення та демонтажу меморіальних дошок та пам'ятних знаків.
2. Журнал обліку встановлених та демонтованих меморіальних дошок та пам'ятних знаків в населених пунктах Малоданилівської селищної територіальної громади (далі – Журнал).

Журнал має містити:

- відомості про адресу розміщення меморіальної дошки, пам'ятного знаку;
- відомості про особу на чию честь встановлено меморіальну дошку, пам'ятний знак.
- відомості про балансоутримувача меморіальної дошки, пам'ятного знаку або власника об'єкту;
- дата та номер рішення виконавчого комітету Малоданилівської селищної ради про встановлення або демонтажу меморіальної дошки чи пам'ятного знаку;
- інформацію щодо тексту напису на пам'ятних об'єктах;
- відомості про автора, розміри та матеріал меморіальної дошки, пам'ятного знака.

6. Порядок демонтажу меморіальних дошок

6.1 Демонтаж меморіальних дошок відбувається:

- у разі потреби виконання ремонтних та реставраційних робіт будівлі, споруди, на яких розташовані меморіальні кошти, на період проведення вказаних робіт;
- у разі ушкодження, руйнування, псування меморіальних дошок.

6.2 При необхідності проведення демонтажу для ремонтно-реставраційних робіт балансоутримувач звертається до Малоданилівської селищної ради з листом-зобов'язанням, в якому прописується причина демонтажу, зазначаються відповідальні виконавці, строки та місце зберігання меморіальних дошок на період проведення робіт.

6.3 Про демонтаж меморіальної дошки або пам'ятного знаку складається акт, який підписують відповідальна сторона з проведення робіт (юридична або фізична особа), уповноважені представники Малоданилівської селищної ради.

6.4 У разі виявлення фактів порушення цього Порядку самовільно встановлені дошки підлягають демонтажу, а балансоутримувач (власник) будинку, споруди несе відповідальність у порядку статті 152 КУпаП.

6.5 Демонтаж самовільно встановлених меморіальних дошок на території Малоданилівської селищної територіальної громади здійснюють балансоутримувачі (власники) будинків згідно з законодавством, у тому

числі на вимогу посадових осіб, уповноважених на здійснення контролю за дотриманням Правил благоустрою територій населених пунктів Малоданилівської селищної ради затверджених рішенням Малоданилівської селищної ради №10 від 26.07.2011 (зі змінами та доповненнями).

6.6 Демонтаж меморіальних дошок та пам’ятних знаків встановлених як самовільно, так і на законних підставах, здійснюється відповідно до рішення виконавчого комітету Малоданилівської селищної ради.

6.7 Демонтаж або перенесення меморіальних дошок або пам’ятних знаків з метою розміщення інформаційно-рекламних об’єктів, не допускається.

6.8 У разі самовільного демонтажу або вчинення дій, що призвели до ушкодження, руйнування, псування меморіальних дошок і пам’ятних знаків, які стоять на обліку, відділ з питань містобудування, архітектури та енергетичного менеджменту виконавчого комітету Малоданилівської селищної ради готує звернення до правоохоронних органів для вжиття відповідних заходів.

7. Прикінцеві положення

7.1.Зміни та доповнення до цього Порядку вносяться рішенням Малоданилівської селищної ради.

Селищний голова **Олександр ГОЛОЛОБОВ**